

http://m.sme.sk/?sek=kult&rub=kult_galer&cl=5448155

[SME v mobile](#) | kultura.sme.sk | [Vizuálne umenie](#)

Prekonávanie tabu

Vo Photoportgallery vystavuje slovinský umelec Goran Bertok.

BRATISLAVA. Gorana Bertoka už od detstva zaujímali skryté, nedostupné veci a miesta, kam sa len ťažko dalo dostať. Vždy mal tendenciu vyčnievať. Keď mal v roku 1989 vstúpiť do juhoslovanskej armády, rozhodol sa nestrácať čas potrebný na prípravu prvej výstavy. Po mesiaci strávenom vo vojenskej nemocnici a väzení bol oficiálne vyhlásený za psychopatickú osobnosť.

K diagnóze možno prispel aj obsah jeho diel, v ktorých sa objavovali dve kľúčové témy: telo a násilie. Najskôr hrané, neskôr skutočné. Smrť, ktorou sa zaoberá v súčasnosti, teda bola podľa neho len prirodzeným vyústením jeho tvorby.

„Vždy som chcel fotografovať mŕtvolu. Stretnutie s mŕtvym je podobné meditácii, ako by ste rozjímali nad vlastným telom. Keď fotografujete ľudí, vždy sa od nich naučíte niečo nové. Ale mŕtvy nás môže naučiť len to, čo už je vo vás,“ vysvetľuje.

Bertok vo Photoportgallery prezentuje štyri svoje kolekcie. Od série čiernobielych kompozícií Omen z roku 1998 až po minuloročnú Red, v ktorej skúma telo človeka, ktorý ešte nezačal skutočne žiť. Silný zážitok však z výstavy robia najmä Visitors, zábery zhotovené pri kremácii, a Post mortem, detaily na tvár a ruky zosnulých v chladiacej komore.

Aj keď podľa Bertokovho názoru by sa umenie malo zaoberať vyhranenými otázkami alebo témami, jeho zámerom nie je provokovať. A to aj napriek tomu, že sa jeho práca dotýka najväčšieho tabu našej spoločnosti, smrti, ktorá sa dnes deje za zatvorenými dverami, je odmietaná ako depresívna, zle predajná a ťažká pre verejnosť.

Rozpráva o nej však ako o protipóle, bez ktorého život nemôžeme náležite oceniť. „Keď fotím, nezaujíma ma smrť. Zaujíma ma život a koniec života. Len ukazujem to, čo prežívam.“

2.7.2010 | Iva Sýkorová